ЗЕМЕДЕЛСКИ ИНСТИТУТ
СТАРА ЗАГОРА
Вх. № 657/23.08 2016г.

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен **"доктор"** в област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.3. Животновъдство, научната специалност „Говедовъдство и биволовъдство"

Автор на дисертационния труд: Владимир Стойчев Карабашев, докторант на самостоятелна подготовка към отдел „Селекция, популационна генетика, репродукция и технологии при едри и дребни преживни животни" при Земеделски Институт – Стара Загора

Тема на дисертационния труд: „Генетични и външносредови фактори върху млечната продуктивност и индивидуалната коагулационна способност на млякото при биволи от породата Българска Мурра"

Член на научно жури, избран за рецензент: проф. дсн Живко Асенов Кръстанов, Земеделски Институт – Стара Загора, отдел „Селекция, популационна генетика, репродукция и технологии при едри и дребни преживни животни" Стара Загора. Област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, Професионално направление 6.2. Животновъдство, доктор на науките по научна специалност - „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването", хабилитиране за професор по научна специалност – „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването". Определен за член на научното жури със заповед № НП-08-111/23.06.2016 год. на Председателя на ССА.

Кратки биографични данни за докторанта: Владимир Карабашев е завършил средното си образование в Техникум по ветеринарна медицина, гр. Стара Загора през 2000 г. През 2006г. и 2008 г съответно е завършил ОКС Бакалавър и ОКС Магистър, специалност агроном животновъд в Тракийски университет. През 2009 г. е избран за асистент към отдел „Селекция, популационна генетика, репродукция и технологии при едри и дребни преживни животни " при Земеделски институт – Стара Загора. Докторанта участва в колектива на проект финансиран от МОН 02-247 „Анализ на генетични и външносредови влияния върху качеството на млякото от Българските породи говеда, биволи, овце и кози". Като член на колектива ас. Карабашев участва активно в изследователската работа в следствие на което усвоява редица методики, свързани с реализиране целите на проекта – иновативна методика за анализ на индивидуалната коагулационна способност на млякото, анализ на химическия състав на млякото, основи на статистически анализ в животновъдството, използване на смесени линейни модели за постигане на неизместени оценки на генетичните параметри в популациите с животни, анализ на функцията на печалбата, конструиране на селекционни

индекси при селекция по агрегиран генотип и др. Това позволява на докторанта да представи настоящия дисертационен труд, който е изцяло плод на неговата работа с помощта на колектива на изследователския проект.

Актуалност на разработката и полза за практиката: Темите свързани с възможностите за ускоряване на генетичния прогрес в млечното животновъдство са все по-актуални с нарастване нуждата от конкурентно способност. Безспорно един от пътищата е изследването и внедряването на нови признаци за селекция, позволяващи заздравяване на икономическата връзка между млекопроизводство и млекопреработка. Измерването на индивидуалната коагулационна способност на млякото, анализа на фенотипната и генетична вариабилност и ковариабилност на признаци, характеризиращи коагулационната способност на млякото и генетичния полиморфизъм на млечните белтъчини са малко в изследователската работа при едрите преживни. Такива подходи могат значително да повишат ефективостта на селекцията при млечното едро преживно животновъдство в средносрочен и дългосрочен план. В тази връзка представения труд е като цяло иновативен и съдържа научна информация, която макар и в някои области индикативна е представена за първи път не само за нашата страна, но и в света. Може да се твърди, че темата е изключително актуална и постигнатите резултати са широка основа, на която да се градят, не само директни внедрявания но и планиране на посоката на бъдещата изследователска дейност.

Обемът и **структурата на представения дисертационен труд** напълно отговарят на съвременните представи за този тип научно творчество - 113 стандартни машинописни страници, от тях 26 страници „Преглед на литературата", 11 страници „Цел, Материал и методи", 45 страници „Резултати и обсъждане", 2 страници „Обобщение", 3 страници „Изводи и препоръки". Представените 14 таблици и 29 фигури са много добре оформени и информативни относно получените изследователски резултати.

Литературният преглед е актуален и съдържа 147 източника и 3 интернет сайтове, от които 20 са на кирилица и 127 на латиница.

Цел, задачи и Матернал и методи са добре фомулирани, както и задачите, които са свързани с тях. Използваните методи са много добре описани. Може да се твърди, че усвоените от докторанта методики в голямата си част са иновативни и са позволили постигането на научните цели. Обемът на изследваната популация е напълно достатъчен (248 тъканни проби от биволи от три ферми) за анализа на генетичния полиморфизъм на протеините в млякото. Използваната иформация за анализа на варианса и коварианса на количеството, състава на млякото и индивидуалната му коагулаионна способност е достатъчна и позволява постигането на индикативна научна информация. Статистическият анализ е много добре направен, като са използвани смесени линейни модели за продуктивността за контролен ден, което е позволило постигането на

неизместени оценки на изследваните признаци и параметри.

Разделът **„Резултати и обсъждане"** е основната част от труда и съдържа много добре интерпретирана научна информация. Анализът и използваните научни методи са позволили отличен научен синтез, състоящ се в 11 извода и две препоръки за практиката.

В този раздел се открояват приноси с научен и научно-приложен характер.

Като приноси с научен характер могат да бъдат посочени свързаните анализи и изводи относно генетичния полиморфизъм на млечните протеини, индивидуалната коагулационна способност на млякото, установения генетичен варианс и ковариянс между тези признаци.

Като научно-приложни могат да се приемат:

- анализа на функцията на печалбата относно признаците характеризиращи индивидуалната коагулационна способност;
- изследваните хипотези относно възможностите за прилагане на икономичеки индекс за селекция по агрегиран генотип.

По така предложения проект за дисертационен труд докторанта са представени три научни публикации в списание „Животновъдни науки", като и в трите ас Карабашев е водещ автор.

Представеният автореферат отразява структурата и съдържанието на дисертационния труд. Изготвен е съгласно изискванията и съдържа целите, същността и резултатите от проучването.

Заключение:

Представеният научен труд е лично дело на докторанта, като по време на работата за неговата реализация той е овладял иновативни научни технологии, значителен пакет от знания за анализа на генерирани данни от популациите млечни селскостопански животни. Направени са и редица научни приноси.

Това ми дава основание да приема, че са изпълнени всички изисквания на Закона за растеж на академичния състав в Република България и на Правилника за неговото приложение в ССА, за присъждане на образователната и научна степен „Доктор". Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури да гласува положително и да присъди на Владимир Стойчев Карабашев образователната и научна степен "*доктор*" по научната специалност „Говедовъдство и биволовъдство".

Дата: 23.08.2016 г **Изготвил становището:** .....

гр. Стара Загора (проф. дсн Ж.Кръстанов)